

Tulkkauksen turvapaikkamenettelyssä

Muistilistat

Muistilistojen käyttäminen

Muistilistat ovat tulkin työtä tukevia käytännön työkaluja.

Muistilistoissa käsitellään toimeksiannon eri vaiheita: valmisteluvaihetta, tulkkausvaihetta ja jatkotoimia. Etätulkkausta varten on oma muistilistansa.

Muistilistojen avulla voit ennen tulkkausta kerrata tulkkauksen keskeiset periaatteet ja keinot, joilla varmistat laadukkaan tulkkauksen.

Muistilistoja voi tulkkauksen jälkeen käyttää myös itsearviointiin. Jos olet merkinnyt kaikki soveltuvat kohdat vasemmanpuoleisessa sarakkeessa, tulkkaus on tehty pääohjeiden mukaisesti. Merkitsemättä jääneet kohdat osoittavat, mitä asioita sinun on parannettava seuraavassa tulkkauksessa.

MUISTILISTA 1 – Valmistautuminen tulkkauksen turvapaikkamenettelyssä

- Tunnen kansallisen viranomaiseni käytäntesäännöt ja noudatan tulkkauksessa seuraavia **keskeisiä periaatteita**: ammattitaito ja integriteetti, oikeellisuus ja täydellisyys, luottamuksellisuus, puolueettomuus ja neutraalius.
-
- En ole **saanut keneltäkään eikä minulle ole luvattu mitään hyötyä**, etua tai lahjaa, joka voi vaikuttaa tulkkaukseeni.
-
- Tunnen omat taitoni** ja rajani, ja voin taata, että pystyn suorittamaan toimeksiantoni riittävän laadukkaasti.
-
- Olen **tietoinen ennakoasenteistani, stereotypioistani, mielipiteistäni ja vakaumuksistani**, enkä anna niiden vaikuttaa neutraaliuteeni tai puolueettomuuteeni.
-
- En käytä **merkkejä tai vaatteita, jotka voidaan yhdistää** poliittisiin tai ideologisiin vakaumuksiin tai sotilas- tai lainvalvontaviranomaisiin.
-
- Ilmoitan puhuttelijalle, jos havaitsen mahdollisen **eturistiriidan** hakijasta ja/tai tapauksesta saatujen tietojen perusteella.
-
- Olen **tietoinen erilaisista haavoittuvuuksista**, joita hakijoilla voi olla, ja siitä, miten ne voivat vaikuttaa heidän kykyynsä osallistua tehokkaasti puhutteluun.
-
- Olen käytettävissä puhuttelijan kanssa pidettävään **katsaukseen**, jossa käsitellään hakijan profiilia ja muita toimeksiantoni kannalta hyödyllisiä tietoja.
-
- Minulla on **kaikki, mitä tarvitsen puhuttelua varten**, esimerkiksi kynä ja paperia muistiinpanoja varten, vettä, sanasto ja sanakirja.
-
- Tunnen **turva- ja suojatoimenpiteet**.
-
- Sovin ennen puhuttelua puhuttelijan kanssa huomaamattomasta merkistä, joka osoittaa, että **tauko on tarpeen**.
-
- Tunnen itseni hyvin levänneeksi ja **valmiiksi puhuttelua varten**.
-
- Asetun tietoisesti **tulkin rooliin**.
-

MUISTILISTA 2 – Turvapaikkapuhuttelun tulkkaminen

- Varmistan, että pystyn **näkemään ja kuulemaan** kaikki osallistujat.
-
- En ole hakijan sukulainen tai muuten tuttava, eikä minulla ole henkilökohtaisia tai muita asioita, jotka voisivat aiheuttaa **eturistiriidan**.
- tai
- Muussa tapauksessa ilmoitan puhuttelijalle.
-
- Pystyn **täysin ymmärtämään hakijan ja puhuttelijan puhumaa kieltä ja murretta**, ja hakija pystyy täysin ymmärtämään kieltäni ja murrettani.
- tai
- Muussa tapauksessa ilmoitan välittömästi puhuttelijalle.
-
- Tarvittaessa ilmoitan **puhuttelijalle**, että hakija puhuu eri kieltä tai murretta kuin se kieli tai murre, jota minut on osoitettu tulkkamaan ja jolla puhuttelu on tarkoitus suorittaa.
-
- Tulkkaan oikein ja täydellisesti** ilman poisjättämiä, lisäyksiä, muutoksia tai suodatuksia mahdollisimman tarkasti alkuperäistä sanamuotoa noudattaen.
-
- Jos on sanoja, joita ei voida tulkata tarkasti kohdekielelle, **ilmoitan kaikille osallistujille**, että selitän tai kuvailen ne.
-
- Kerron kaikille osallistujille** kaikesta, mitä minun on sanottava ja mikä ei varsinaisesti kuulu tulkkaukseen (pyydän selvennystä osallistujalta, tarkistan, että osallistuja on ymmärtänyt oikein, pyydän osallistujaa toistamaan sanomansa jne.).
-
- Tulkkaan **kaiken, mitä** kaikki osallistujat sanovat, myös oheiskeskustelut.
-
- Puhun **ensimmäisessä persoonassa** ja käytän täsmälleen samoja pronomineja, samaa sukua ja samoja termejä, joita hakija käyttää kuvaillessaan itseään ja muita.
-
- Jäljittelen kaikkien osallistujien käyttämää tyylilajia** (sanojen valinta ja lauseiden rakenne).
-
- En** ota kantaa, en esitä mielipiteitä tai neuvoja enkä jaa henkilökohtaisia näkemyksiäni.
-
- En keskeytä** puhujia, paitsi pyytääkseni heitä hidastamaan tahtia tai pitämään taukoa, jos se on tarpeen täydellisen ymmärtämisen ja oikean tulkkauksen varmistamiseksi.
-
- Oikean tulkkauksen varmistamiseksi **ilmoitan tarvittaessa osallistujille**, että puhujan on toistettava sanomansa tai selvennettävä joitakin kohtia.
-
- Sanallisessa ja sanattomassa viestinnässä toimin **myötätuntoisesti ja kunnioittavasti**, säilytän ymmärtäväisen ja neutraalin asenteen enkä ilmaise ennakkoluuloja, kärsimättömyyttä, tuomitsemista tai muita kielteisiä tunteita tai ajatuksia.
-
- Puhun **selkeällä äänellä** ja sopivalla vauhdilla.
-
- Teen muistiinpanoja** oikean ja täydellisen tulkkauksen varmistamiseksi.
-
- Käytän sanastoja**, sanakirjoja tai muita välineitä tarvittaessa ja sallitulla tavalla.
-
- Pyydän **taukoa**, jos tarvitsen sellaista ja kun minun on jaettava tietoa puhuttelijan kanssa.
-

MUISTILISTA 3 – Tulkkauksen jälkeen

- Luovutan muistiinpanoni puhuttelijalle** tai tuhoan ne kansallisten säännösten mukaisesti.
- En paljasta** kenellekään **mitään hakijaan tai puhutteluun liittyviä tietoja**.
- Painan kaikki uudet sanat mieleen** ja päivitän sanastojani.
- Olen valmis ottamaan vastaan palautetta** toimeksiannostani taitojeni parantamiseksi.
- Jätän tietoisesti tulkin roolin** vetääkseni rajan yksityis- ja työelämäni välille.
- En ota puhuttelun jälkeen keneltäkään vastaan mitään etua**, hyötyä tai lahjaa.
- Minulla ei ole minkäänlaista vuorovaikutusta hakijan kanssa** puhuttelun jälkeen, enkä anna hänelle neuvoja, tee ehdotuksia tai esitä mielipiteitä.
- Huolehdin hyvinvoinnistani** kiinnittämällä huomiota kielteisiin tunteisiin, jotka voivat johtua toimeksiannostani, ja omaksumalla myönteisiä selviytymisstrategioita.

MUISTILISTA 4 – Etätulkkkaus

Muistilistoissa ”Valmistautuminen tulkkaukseen turvapaikkamenettelyssä”, ”Turvapaikkapuhuttelun tulkkaus” ja ”Tulkkauksen jälkeen” mainittujen seikkojen **lisäksi** tulkkien on etätulkkauksessa huolehdittava seuraavista seikoista.

Ennen puhuttelua ja tulkkausta

- Sain tai pyysin **ohjeita etätulkkauksen edellytyksistä** (puhelin- tai videoneuvottelu), käytettävästä laitteesta ja alustasta.
- Huolehdin siitä, että käyttämäni **laite on täyteen ladattu** ja että minulla on laturi käden ulottuvilla.
- Huolehdin siitä, että seuraavat tavarat ovat mukana ja että ne **toimivat kunnolla**:
 - päätelaite (kannettava tietokone, tietokone, puhelin, tabletti tai muu) ja sen laturi
 - kuulokkeet
 - mikrofoni
 - kaiutin
 - verkko- tai puhelinyhteys
 - kamera (vain videoneuvottelua varten).
- Jos havaitsen jonkin **teknisen ongelman**, jota en pysty ratkaisemaan puhutteluun mennessä, ilmoitan siitä puhuttelijalle etukäteen.
- Videoneuvottelussa huolehdin siitä, että minulla on **neutraali tausta**.
- Videoneuvottelussa asetan kamerasen kulman siten, että **kasvoni näkyvät**. Säädän myös valaistuksen niin, että minut nähdään selvästi, enkä käytä vaatteita, jotka voivat vaikuttaa näytön kuvan selkeyteen.
- Huolehdin siitä, että **ympäriällä ei ole muuta melua** ja että muut eivät voi kuunnella puhuttelua.
- Huolehdin siitä, että olen **yksin huoneessa** koko tulkkauksen ajan. Huolehdin siitä, että oven ulkopuolella on merkintä ”Ei saa häiritä”.
- Sovin puhuttelijan kanssa merkistä**, jota käytetään silloin, kun puhujien on pidettävä tauko, ja siitä ilmoitetaan hakijalle.
- Keskustelen puhuttelijan kanssa ennen puhuttelua siitä, että **vuoroja vaihdetaan useammin** ja taukoja pidetään useammin.

Tulkkauksen aikana

- Jos minulla on vaikeuksia kuulla tai nähdä muita osallistujia, **ilmoitan siitä välittömästi puhuttelijalle**.
- Jos viestien vastaanottamisen ja lähettämisen välillä on **viivästyksiä**, muistutan puhuttelijalle ja hakijalle, että on puhuttava vuorotellen ja jätettävä väliin aikaa tulkkaukselle.
- Jos kyseessä on **puhelinpuhuttelu**, pyrin kiinnittämään huomiota osallistujien äänensävyyn ja intonaatioon sekä muihin äänimerkkeihin, jotka voivat auttaa minua ymmärtämään sanattomia vihjeitä.
- Videoneuvottelussa pyydän puhuttelijaa tai hakijaa **tarvittaessa säätämään** kameraansa.

Lisätietoja on käytännön
oppaassa tulkkauksesta
turvapaikkamenettelyssä

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2026

© Euroopan unionin turvapaikkavirasto, 2026

Print ISBN 978-92-9410-689-6 doi:10.2847/5475621 BZ-02-24-078-FI-C
PDF ISBN 978-92-9410-688-9 doi:10.2847/8862691 BZ-02-24-078-FI-N

Euroopan unionin
julkaisutoimisto

igc intergovernmental consultations
on migration, asylum and refugees

euaa
EUROPEAN UNION
AGENCY FOR ASYLUM